

СТАНОВИЩЕ Вх. № PA20-526/24.03.2026г.

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ от проф. д-р Михал Стоянов

1. Обща информация

Изготвил становището: проф. д-р Михал Стоянов, Икономически университет – Варна, катедра „Икономика и управление на търговията и услугите“, професионално направление (ПН) 3.8 „Икономика“.

Основание за изготвяне на становището е заповед на Ректора на Икономически университет – Варна № РД 06-22/26.01.2026 г. за назначаване на състава на научно жури, на основание чл. 4 във връзка с чл. 25 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 7, ал. 2 и чл. 106, ал. 3 и 4 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна (приет от АС на 09.10.2025 г.) и решение на факултетния съвет на Стопански факултет, протокол № 31/20.01.2026 г., във връзка с обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ за нуждите на катедра „Стокознание“ от област на висшето образование (ОВО) 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в ДВ, бр. 104 от 05 декември 2025 г.

2. Информация за конкурса

Обявеният конкурс е за заемане на академична длъжност „доцент“ в ОВО 3. „Социални, стопански и правни науки“, в ПН 3.8 „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокознание“ при Стопански факултет на Икономически университет – Варна.

3. Кандидат по конкурса

По настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ комисия, определена със заповед на Ректора на ИУ – Варна, след разглеждане на постъпилите документи от кандидати, определя допускането за участие на един кандидат – гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова. Кандидатът отговаря на заложените в ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ минимални национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в ОВО 3. „Социални, стопански и правни науки“, ПН 3.8 „Икономика“, в която е обявен конкурсът, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, като декларира по показателите от група „А“ изискуемите 50 т.; по показателите от група „В“ е налице самостоятелен хабилитационен труд – монография за 100 т.; по показателите от група „Г“ са акумулирани общо 276,6 т. при изискуем минимум от 200 т. и по показателите от група „Д“ кандидатът декларира 250 т. при минимално изискуеми 50 т. На тази основа може да се твърди, че кандидатът отговаря на и надхвърля общата количествена оценка по всички групи наукометрични показатели, отразяващи неговата научна работа и достижения.

Кандидатът отговаря и на допълнителните количествени изисквания на ИУ – Варна по чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ, като декларира 118,3 т. от научни доклади,

публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, и 158,3 т. от статии и студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. Това дава основание да се заключи, че гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова отговаря на и надхвърля допълнителните количествени изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИУ – Варна.

Кандидатът отговаря и на всички изисквания на чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна и по-конкретно:

1. Кандидатът да е придобил образователна и научна степен „доктор“. Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова успешно защитава дисертационен труд на тема „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“ през 2020 г.

2. Кандидатът да е заемал академичната длъжност „асистент“, „главен асистент“ или да има не по-малко от две години преподавателски стаж във ВУ или научна организация. Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова е заемала академичната длъжност „асистент“ от 2008 г. до 2021 г. и от 2021 г. до настоящия момент е „главен асистент“ към катедра „Стокознание“ при Икономически университет – Варна, т.е. има повече от 17 години преподавателски стаж.

3. Кандидатът да представи монографичен труд, който е публикуван в специализирано научно издателство и който не повтаря тезите за придобиване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“. През 2025 г. в специализираното академично издателство „Наука и икономика“ и като издание на монографична библиотека „Цани Калянджиев“ е публикувана самостоятелна работа на тема „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“ на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова с научни рецензенти проф. д-р Т. Турлакова и доц. д-р С. Генов, ISBN 978-954-21-1202-0, с обем от 174 с., който труд не повтаря темата на успешно защитената през 2020 г. дисертация „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“.

4. Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ (справка № 12).

5. Кандидатът отговаря на количествените изисквания за научни доклади и научни статии за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ – Варна на основание чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ (справка № 13).

6. Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове на кандидата.

4. Персонална характеристика на кандидата по конкурса

В конкурса кандидатът гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова постъпва като асистент по стокознание през 2008 г., през 2021 г. заема академична длъжност „главен асистент“ към катедра „Стокознание“, където води пред студенти в ОКС „бакалавър“ „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, „Микробиология на стоките“ и „Мениджмънт на опаковките“ и пред студенти в ОКС „магистър“ – „Стокознание на промишлените стоки“ и „Защита на потребителските интереси“, а през различни периоди е водила семинарни занятия пред студенти от различни специалности по „Управление на качеството на логистичната дейност“, „Управление на качеството и безопасността на стоките“, „Митнически режими и процедури“, „Митническа дейност“, „Стоков и митнически контрол“, „Стандартизация, метрология и квалиметрия“, „Мениджмънт“, „Теория на управлението“, „Търговска реклама“. Допълнително е била ръководител на 4 дипломанти, изготвила е 29 рецензии за дипломни работи и е била член

на държавна изпитна комисия към катедра „Стокознание“. През 2022 г. има участие в 7 научни проекта – 3 университетски, 1 национален проект № 22011 „Оценка на микробната безопасност, физико-химичните характеристики и ползите за здравето на консуматора на фермерско бяло саламурено сирене от краве мляко“, 2 проекта: НПФ-КС24-10-BBYZGSI и НПФ-КС25-05-BBYZGSI и 1 проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“. Владее италиански, английски, испански и руски език. Вътрешен одитор по СУК в ИУ – Варна. Член на органи за управление в ИУ – Варна. Има придобита професионална квалификация „Учител“ от ЦПО на ИУ – Варна и две магистърски степени: една в ИУ – Варна по „Международен бизнес“ и втора в СА „Д. А. Ценов“ по „Валутен, митнически и данъчен контрол“ („Стопански и финансов контрол“).

5. Описание на научните трудове

По настоящия конкурс гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова представя общо 34 публикации с общ обем от 705 с., от тях 30 бр. са научни публикации (1 монография, 1 студия, 16 научни статии и 12 научни доклада) и 4 бр. са с характер на учебници и учебни помагала. Самостоятелните публикации са 16 бр. с обем от 353 стр., а тези в съавторство са общо 18 бр. с 352 стр., като в чуждестранни издания са публикувани 8 разработки (отчетени като 7 в таблица 3 на стр. 10 от справка № 5, което е техническа неточност в ред общо) – 1 студия, 1 научна статия и 6 научни доклада.

С най-голяма значимост за научната работа на кандидата е самостоятелното монографично изследване на тема: „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“. Трудът е развит в структура от четири глави, като се отстоява тезата, че „стокознанието и митническият контрол се намират във взаимна връзка, като подготовката по стокознание е условие за компетентността на митническите кадри в ключови области от технологията на митническия контрол, позволяваща подобряване на качеството на извършването му в отделни направления посредством прилагане на компетентностен подход, основан на стокознанието при осъществяване на кадровия мениджмънт“. Изследването представя процесите на дигитализация като ключови за осъществяването на контрола на стоките и митническите дейности, като нейната ескалация е както в основата на компетентността на митническите органи, така и предпоставка за качествено управление на рисковете в митниците и при транспортирането на продукти между отделните страни. В тази връзка непрекъснато растат изискванията в митническата област както към нейната организация, така и към ресурсната обезпеченост и компетентността в рамките на обекта на контрол. Всички те в своята съвкупност създават комплекса, който обезпечават повишаването на качеството и ефективността на контролната дейност от митническите органи на национално равнище и като международно партньорство, обмен на информация и съвместни дейности.

Съвременните реалности на засилваща се глобализация и интензифициране на международните продуктови потоци са свързани и изискват паралелно познаване и комплексно управление на процесите за анализ на риска и минимизиране на потенциалните нежелани ефекти по основни аспекти от дейностите по контрол на митническите органи. Те могат да бъдат повлиявани от изпълняваните национални икономически политики, новите национални и международни регулации, спецификите и рисковете във веригите на доставки, продуктовете и технологични иновации и пр.

Всичко това дава като резултат основните теоретични обобщения, постигнати в монографичния труд: необходимостта от задълбочена теоретична подготовка на митническите експерти за изпълняваните от тях контролни задачи и процеси; познанията в областта на качеството на стоките са предпоставка за осъществяване на ефективен митнически контрол; дефиниране на приложните области на стоковедната наука в митническите дейности: идентифициране, тарифиране, доказване на произход, извършване на митнически проверки, експертиза и анализ на риска; познаване на нормативната рамка за изпълнение на лабораторни изпитвания и реално физическо обследване на товари от митническите служители. Основният извод е свързан с утвърждаването на стокознанието като строго необходим елемент на технологията на модерния митнически контрол.

Важно постижение на кандидата са публикациите, включени в световноизвестни бази данни с научна информация Scopus и/или Web of Science – една колективна студия през 2023 г. в Handbook of Research on Quality and Competitiveness in the Healthcare Services Sector на IGI Global Publ Hershey (Pennsylvania, USA) и 6 съвместни научни доклада, публикувани в периода 2021-2024 г.

Учебната литература, която е представена по конкурса, е в съавторство и е съставена от един учебник със самостоятелно участие от 11 стр. и 3 бр. ръководства за лабораторни упражнения с общо 181 стр. авторски принос на кандидата. Те са свързани с тематиката на обявения конкурс в частта стокознание.

В някои от публикациите в съавторство има описано разделение между авторите, но като препоръка е добре при бъдеща екипна работа за всяка колективна разработка условният индивидуален принос задължително да се включва/описва или да има разделителен протокол.

Научните разработки са подчертано в областите и по проблемите на стокознанието и митническите дейности в и като част от биоикономиката, устойчивите горива, вноса на аграрни стоки и безопасността на храните, опаковките на стоки и тяхната устойчивост, текстилната индустрия, хартиените и текстилни отпадъци, целулозно-хартиената промишленост и нейната устойчивост, дигитализацията в българските митници и обслужването на „едно гише“, рисковия мениджмънт в тях, дейностите по митническо разузнаване, разследване и използване на изкуствен интелект, потребителската защита.

6. Идентифициране на приносите

Приносите в научната работа на кандидата могат да бъдат представени в две фундаментални групи. Първата обхваща приноси с чисто теоретичен и теоретико-методологически характер и по-конкретно:

- Концептуално изясняване на взаимната връзка и синергията между стокознание и митнически контрол, посредством която приложението на знанията за стоките и техните характеристики, качества, произход и пр. са критичен диспозитив за изпълнението на ефективен контролен процес от митническите органи.

- Обобщено представяне на външните и вътрешните фактори, детерминиращи успешността на контролния процес в митниците, при което информационното обезпечаване относно стоките като обект на контрол е критичен елемент за управление на риска и превенция срещу злоупотребите.

- Важни обобщения по отношение на устойчивостта, биоикономиката и кръговата икономика, където качествените характеристики на вторичните продукти

(отпадъците и опаковките) позволяват рационалния подход за усъвършенстване на ресурсната ефективност и повишените изисквания към продуктите в съвременната стопанска реалност.

Втората група обхваща приноси в областта на практико-приложните аспекти:

- Систематизиране на аспекти на дигитализационната трансформация и приложението на информационно-комуникационните технологии, които се използват и въоръжават митническите служители с подходящите инструменти за изпълнение на оперативните дейности и подобряване на контролния механизъм.

- Разкриване и доказване на връзката между стокознание и ефективно управление на риска при контрола на товарите, което намира своя резултат както в разширените възможности за предотвратяване на потенциални проблеми, така и във връзка с оптимизирането на административния процес в митническите служби и осигуряването на безопасността на стоките, обект на международна търговия.

В справката за откритите цитирания на кандидата са посочени 24 цитата на общо 11 публикации, като повече от половината от цитираните публикации са самостоятелни разработки на автора. Справката за кандидата (Scopus ID: 57226177923) в световната база данни с научна информация Scopus към момента на подаването на документите за участие в конкурса посочва 8 цитирания, 12 индексирани документа и като важен момент достигането на h-index с оценка 2 (поне две публикации имат 2 и повече открити цитирания в базата данни). Освен в Scopus кандидатът има активни профили в ORCID, Google Scholar, Web of Science и регистрация в НАЦИД, което е предпоставка за откриваемост и разпознаваемост в българската и световната научна общност.

7. Участие в научни проекти и форуми

Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова има участие в 7 проекта. Има отчетено активно участие в университетски, национални и международни научни форуми, което е правилният подход за представяне и популяризиране на авторовите достижения пред българската и международната научна общност.

Кандидатът има удостоверения за преминалото практическо обучение и успешна проверка на знания в модулно обучение по подготовка на вътрешни одитори и мениджъри на системи за управление на качеството БДС EN ISO 9001:2015, модул 3А ISO 19011:2018 (2018 г. и 2025 г.), две удостоверения за професионално обучение за част от професия „Складова логистика“ (2022 г.) и „Митническо представителство“ (2017 г.) към Центъра за професионално обучение към Учебен център – НСБС ЕООД, гр. София.

8. Преподавателска работа

Кандидатът има отчетено участие в разработването на учебни програми за 19 бр. университетски дисциплини за ОКС „бакалавър“ и 7 бр. за ОКС „магистър“, както за водените от първичното звено специалности „Стокознание и митническа дейност“ и „Качество и експертиза на стоките“, така и за други специалности в ИУ – Варна: „Логистика“, „Индустриален бизнес и предприемачество“, „Бизнес икономика“, „Маркетинг“.

Профилът на водените от кандидата дисциплини през последните две академични години отговаря на формулировката на конкурса, като това са „Митническа дейност“ и „Митнически режим и процедури“ от една страна, а от друга в областта на стокознанието това са „Микробиология на стоките“, „Основи на стокознанието на промишлените

стоки“, „Мениджмънт на опаковките“ и „Управление на качеството на логистичната дейност“.

9. Плагиатство

Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове на кандидата.

10. Въпроси и критични бележки

Нямам въпроси и критични бележки към кандидата, като си позволявам да отправя препоръка да продължи своята научна работа в областите на стандартизираните методи и контролните механизми и процедури на митническата дейност, своя творчески и академичен подход при подготовката на специалисти за нуждите на митническата администрация и бизнеса, както и подпомагането на стопанската практика със своята научна експертиза.

11. Заключение

В рамките на процедурата за преглед и оценка на предоставения информационно-справочен пакет на кандидата гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова по обявения конкурс се демонстрира цялостно и едновременно изпълнение на минималните национални изисквания и допълнителните количествени изисквания на ИУ – Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8 „Икономика“.

Въз основа на описаните констатации и приведените доказателства предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват **„ЗА“ заемането на академичната длъжност „доцент“ от кандидата гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова по научна специалност „Стокосзнание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ за нуждите на катедра „Стокосзнание“ при Икономически университет – Варна.**

Изготвил становището:

Заличена информация съгласно
33ЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

(проф. д-р Михаил Стоянов)

гр. Варна
20.03.2026 г.

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: доц. д-р Стилиян Светославов Стефанов, УНСС, област на висшето образование Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (Аграрен и екологичен мениджмънт), назначена за член на научното жури със заповед № РД 06-22/26.01.2026 г. на Ректора на ИУ - Варна

относно конкурс за заемане на академичната длъжност доцент в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките), обявен в ДВ бр. 104/05.12.2025 г. с кандидат гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова

1. Кандидат по конкурса

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, участва само един кандидат – гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова. Кандидатът изпълнява количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ При минимален праг от 400 точки, тя реализира общо 676,6 точки. Представените научни трудове и доказателства за научноизследователска дейност отговарят и на изискванията на чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна, като при минимален праг от 110 точки за показателите научни доклади и научни статии и студии, кандидатът отчита 276,6 точки

2. Дани за кандидата

Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова завършва специалност „Стокознание“ в ОКС Бакалавър през 2004 г. Придобива две магистърски степени - специалност „Международен бизнес“ през 2005 г. в ИУ-Варна и специалност „Стопански и финансов контрол“ през 2020 г. в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ - Свищов. В периода 2010-2015 г. се обучава като докторант в катедра „Стокознание“ към ИУ-Варна. През 2020 г. защитава успешно дисертационен труд на тема „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ по Стокознание.

Изследователската дейност на гл. ас. д-р Величка Маринова е концентрирана в няколко основни тематични направления: Стокознание и качество на стоките, Митнически контрол, Текстилна промишленост и опаковки и Устойчиво развитие.

Добра международна научна видимост на гл. ас. д-р Величка Маринова се обуславя от подържаните научни профили в ORCID, Google Scholar, Scopus и Web of Science.

3. Описание на научните трудове

За участие в конкурса гл. ас. д-р Величка Маринова е представила списък с 34 научни трудове. Предложените за становище научни трудове включват:

- 1 монография – самостоятелна, представена като хабилитационен труд;
- 6 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – в съавторство;
- 16 статии, публикувани в неферирани списания с научно рецензиране (от които 12 самостоятелни и 4 в съавторство);
- 6 доклада, публикувани в редактирани колективни томове (от които 3 самостоятелни и 3 в съавторство);
- 1 студия в съавторство, публикувана в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни;
- 1 учебник и 3 учебни помагала.

Прави впечатление, че 17 публикации са на английски, а останалите 17 са на български език. В съдържателен план, представените публикации, представляват завършени научни изследвания, разглеждащи важни и актуални научни и практически проблеми. Използвани са строго научни подходи и ясна методология за постигане на заложените цели.

От езикова и стилистична гледна точка, представените от гл. ас. д-р Величка Маринова научни разработки отговарят напълно на изискванията на чл. 112, ал.2.

4. Идентифициране на приносите

Анализът на приложените за участие в конкурса доказателства представя гл. ас. д-р Величка Маринова като изследовател с последователен интерес и професионален подход в изследваните научни области. На тази основа потвърждавам и заявените от кандидата приноси. Те са обосновани, теоретично валидни и практически полезни резултати, които обогатяват знанието по изследваната тематика.

Те могат да бъдат обособени, както следва:

- Доказана и е аргументирана взаимовръзката между митническия контрол и стокознанието, като две основни области на икономическото познание.
- Развита е концепцията за рисково-ориентирания подход и е обоснована необходимостта от неговото прилагане при осъществяване на митнически контрол.
- Обогатена е методологията за анализ и оценка на риска чрез проследяване на връзката между характеристиките на обектите на контрол и идентифицирането на рисковете, отчитайки влиянието на външни и вътрешни фактори на средата;
- Доразвити, систематизирани и обогатени са теоретичните знания за значенето на взаимовръзката устойчивост – кръгова икономика,

биоикономика в конкретни сектори на индустрията (текстилната и опъковачната промишленост.)

- Доразвити и обогатени в теоретичен аспект са темите, свързани с дигитализацията и иновациите в митническия контрол, както и ролята на изкуствения интелект и електронните митници като фактори за трансформация на контролните процеси
- Адаптиран е стандартизиран и валидиран качествен метод (диаграмата на Ишикава) към дейността „митнически контрол“, като разкрито значението на познанията по стокознание и произтеклите рискове в постигането на поставените цели

Приноси с научен характер:

Доказана е връзката между въпросите, обект на изучаване от стоковедната наука и основните тенденции и предизвикателства пред митническия контрол.

Каго се анализират характеристиката и състоянието на митническия контрол, както и основните тенденции и предизвикателства пред него, е доказана естествената му връзка с въпросите, обект на изучаване от стоковедната наука.

На основата на научния подход са разгледани теоретичните и теоретико-приложни аспекти на две основни области на икономическото познание – митнически контрол и стокознание, като е аргументирана взаимовръзката между тях

5. Характеризиране академична известност на кандидата

Общият брой на цитиранията на гл. ас. д-р Маринова е 24, като от тях:

Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни толове – 13 броя;

Цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране – 11 броя.

Представените от кандидата брой точки за цитируемост – 250 т. надвишават многократно минималните изисквания за заемане на академичната длъжност доцент по този показател. Впечатление прави големия брой цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни толове. Това е показател за големият интерес към научните изследвания на гл. ас. д-р Величка Маринова в международен аспект.

6. Участие в научни проекти и научни форуми

От представените документи за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИУ-Варна става ясно, че кандидатът има значителен принос за развитието на стоковедната наука. Свидетелство за това са участията му 6 проекта, от които 3 национални и 3 университетски. Също така гл. ас. д-р Величка Маринова

участва в колективните органи на управление на ИУ-Варна, както следва отговорник по СУК към катедра „Стокознание“, вътрешен одитор по СУК в ИУ – Варна, член на Експертен съвет при ЦКСПЗ към НИИ в ИУ – Варна, член на Факултетен съвет на Стопански факултет, член на Общото събрание на Икономически университет – Варна.

Гл. ас. д-р Маринова членува в 5 професионални национални и международни организации - Териториална организация на Научно – техническите съюзи – Варна, секция „Стокознание“, International Society of Commodity Science and Technology, Austria (IGWT), Дружество на завършилите Икономически университет – Варна, Съюз на учените – клон Варна, секция „Икономика“, Сдружение Клуб 9000 - София.

7. Преподавателска работа

Гл. ас. д-р Величка Маринова има осемнадесет годишен опит като преподавател и изследовател в катедра „Стокознание“ към ИУ-Варна, от които 13 година като асистент и 5 години като главен асистент. Общата аудиторна натовареност, представена в справката на кандидата е 658 часа, от които 584 часа в бакалавърска степен и 74 часа в магистърска. Кандидатът е водил лекционни курсове, лабораторни и семинарни занятия по общо 12 дисциплини: Основи на стокознанието на промишлените стоки, Микробиология на стоките, Мениджмънт на опаковките, Управление на качеството на логистичната дейност, Управление на качеството и безопасността на стоките, Митнически режими и процедури, Митническа дейност, Стоков и митнически контрол, Стандартизация, метрология и квалиметрия, Мениджмънт, Теория на управлението и Търговска реклама. Освен това гл. ас. д-р Маринова е водила лекции и упражнения в ОКС Магистър по учебните дисциплини Стокознание на промишлените стоки и Защита на потребителските интереси. Била е научен ръководител на четирима дипломанти, като е рецензирала 29 дипломни разработки. От 2022 г. е член на държавна изпитна комисия към катедра „Стокознание“.

В преподавателската си дейност гл. ас. д-р Величка Маринова прилага различни съвременни методи на преподаване. Редовно актуализира и обогатява учебния материал. Участвала е в разработването и актуализирането на 19 учебни програми в ОКС „Бакалавър“ и 7 в ОКС Магистър. Създава контакти между бизнеса и академичните среди, като организира и подпомага всички форуми на катедра „Стокознание“.

Всичко това ми дава основание да обобщя, че учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Величка Маринова е ясно свързана с предмета на конкурса, а натруваният преподавателски опит напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ в ИУ-Варна.

8. Плагиатство

При преглед на приетите за настоящия конкурс публикации не са открити доказателства и/или няма установени сигнали за нарушаване на авторски права на други изследователи към момента на изготвяне на становището.

9. Въпроси, критични бележки

Към кандидата в конкурса нямам критични бележки. На базата на научноизследователската и приложната дейност, както и на демонстрираните професионални качества и научни интереси на гл. ас. д-р Величка Маринова, препоръчвам продължаване на съществуващите научни търсения в областта на качеството на стоките, митническият контрол и устойчивото развитие и разширяване на възможностите за популяризиране на резултатите от проведените изследвания.

10. Заключение

Кандидатурата на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова за академичната длъжност „доцент“ отговаря напълно на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ - Варна. Тя притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател с доказани припоси в научната специалност на конкурса. Всичко това ми дава основание да дам своята ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА за кандидата в конкурса и с пълна убеденост да подкрепя избора на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. "Икономика", научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ към катедра „Стокознание“ на ИУ - Варна.

Забележки:

1. Препоръчителен обем на становището: 4-6 стандартни машинописни страници;
2. По преценка на член на научно жури към съдържанието на становището могат да бъдат добавяни и точки с допълнителна информация.
3. За всеки допуснат участник в текущия конкурс се изготвя отделно становище.
4. Становището се придружава от пълнотекстов превод на английски език.

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: проф. д-р Зорница Димова Стоянова, УНСС, област на висшето образование Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (Аграрен и екологичен мениджмънт), назначена за член на научното жури със заповед № РД 06-22/26.01.2026 г. на Ректора на ИУ - Варна

относно конкурс за заемане на академичната длъжност доцент в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките), обявен в ДВ бр. 104/05.12.2025 г. с кандидат гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова

1. Кандидат по конкурса

Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова, преподавател в катедра „Стокознание“ при Икономически университет – Варна.

От представената документация е видно, че кандидатът изпълнява минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Същевременно д-р Маринова изпълнява и допълнителните количествени изисквания на ИУ – Варна. Представените научни трудове и доказателства за научноизследователска дейност отговарят и на изискванията на чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна. Декларираните точки надвишават минимално изискуемите за заемане на академичната длъжност „доцент“ с над 60 % (676.6 точки от 400, които се изискват).

Група от показатели	Съдържание	Доцент	Точки гл.ас. д-р Величка Маринова
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	276,6
Д	Сума от показателите от 11 до 13	50	250
Е	Сума от показателите от 14 до края	-	-
Общо		400	676,6

2. Данни за кандидата

Величка Маринова има докторска степен по Стокознание (ИУ-Варна), магистърска степен по Стопански и финансов контрол (СА Д.А.Ценов – Свищов), магистърска степен по Международен бизнес (ИУ – Варна), бакалавърска степен по Стокознание (ИУ-Варна) и професионална квалификация „Учител“ (ИУ-Варна). Тя придобива образователната и научна степен „доктор“ в ИУ – Варна с дисертационен труд на тема: „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“.

Научните интереси на кандидата са насочени основно към стокознанието, митническия контрол, качеството на стоките, устойчивостта и управлението на качеството, кръгова икономика, устойчиво развитие и др.

Д-р Маринова поддържа научни профили в ORCID, Google Scholar, Scopus и Web of Science, което е предпоставка за добра международна научна видимост.

3. Описание на научните трудове

В конкурса за „доцент“ Величка Маринова участва с обща продукция от 34 труда, групирани по следния начин:

- ❖ Монография – 1 брой. Гл. ас. д-р Величка Маринова участва в конкурса с една монография, озаглавена „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“, публикувана през 2025 г.;
- ❖ Студии – 1 брой в съавторство, на английски език;
- ❖ Научни статии – 16 броя, от които 8 са на български език, четири от тях са в съавторство, а останалите 12 самостоятелни;
- ❖ Научни доклади - 12 броя (4 на български език, 8 на английски език, 3 самостоятелни и 9 в съавторство);
- ❖ Учебници и учебни помагала – 4 броя в съавторство.

От представените за рецензиране 34 публикации, 16 са самостоятелни и 18 са в съавторство. Седемнадесет от публикуваните разработки са на английски език, а останалите 17 публикации са на български език. Може да се направи заключението, че структурата на видовете публикации е балансирана, като около 50 % от тях са на английски език, а останалите на български, 50 % са самостоятелни и 50 % са в съавторство. Част от публикациите са индексирани в Scopus и Web of Science – 6 доклада и 1 студия, което показва международна видимост на научните резултати.

Гл. ас. д-р Величка Маринова отговаря на чл. 112, ал.2 Оценка на качеството на разработките от езикова и стилистична гледан точка.

4. Приноси

Теоретико - методологичните научни резултати, които се откриват в научната продукция на д-р Маринова са както следва:

- ✓ Обогаляване и развитие на теоретичната рамка на връзката „стокосзнание – митнически контрол“ като две взаимодопълващи се области на икономическото познание чрез системен и интердисциплинарен подход;
- ✓ Развитие на концепцията за рисково-ориентиран митнически контрол;
- ✓ Доразвитие на методологията за анализ и оценка на риска чрез проследяване на връзката между характеристиките на обектите на контрол и идентифицирането на рисковете, отчитайки влиянието на външни и вътрешни фактори на средата;
- ✓ Разширяване на научните знания за управлението на качеството и устойчивостта чрез изследване на теоретичните аспекти на устойчивото развитие, кръговата и биоикономиката, както и тяхното приложение в промишлеността и опаковъчния сектор;
- ✓ Доизяснени са теоретичните знания за качеството и безопасността на стоките, в частност качеството на вторичните суровини и системите за управление на безопасността на храните.
- ✓ Доразвити са в теоретичен аспект темите за дигитализацията и иновациите в митническия контрол, както и ролята на изкуствения интелект и електронните митници като фактори за трансформация на контролните процеси;

Научно-приложните приноси на гл. ас. д-р Величка Маринова могат да се очертаят на базата на оригинални практико-приложно решения, които се съдържат в научната продукция на кандидата и имат практическо приложение. Те могат да бъдат синтезирани както следва:

- ✓ Адаптиране и внедряване на инструменти за управление на качеството и риска чрез адаптирания метод на Ишикава за анализ на причинно-следствени връзки в митническия контрол, като едновременно с това се подпомага идентифицирането и управлението на рисковете;
- ✓ Формулиране на практически решения за повишаване ефективността на митническия контрол чрез конкретни предложения за подобряване на контролните механизми и повишаване компетентността на митническите служители;
- ✓ Проучени са възможностите за дигитализиране и внедряване на дигитални технологии, включително „едно гише“, електронни митници и изкуствен интелект, като инструменти за оптимизиране на процесите;
- ✓ Предложени са подходи за приложение на системи за управление на качеството в различни сектори (здравеопазване и агрохранителен);
- ✓ Изследване и подобряване на практики в индустрията и опаковките като са анализирани процеси, свързани с качеството на опаковките, устойчивостта и дигитализацията в индустрията, на базата на които са направени конкретни практически насоки за тяхното усъвършенстване.

Приемам справката за приносите в научната продукция на кандидата гл.ас.д-р Величка Маринова.

5. Характеризиране академична известност на кандидата

Общият брой на цитиранията на д-р Маринова е 24, като от тях:

- ✓ Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – 13 броя;
- ✓ Цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране – 11 броя.

Представените от кандидата брой точки за цитируемост – 250 т. надвишават многократно минималните изисквания за заемане на академичната длъжност доцент, изискващи се в група показатели Д. Справката за цитиране на публикациите на гл. ас. д-р Величка Маринова дава основание да се направи заключението, че научните търсения на кандидата са обект на интерес от страна на специалисти, работещи по темите, свързани с обявения конкурс.

6. Участие в научни проекти и научни форуми

От представената автобиография на Величка Маринова е видно участието ѝ като член на три национални проекта - Оценка на микробната безопасност, физико-химичните характеристики и ползите за здравето на консуматора на фермерско бяло саламурено сирене от краве мляко, Разчупване на граници: Поколенията Y и Z в науката и иновациите за 2024 и 2025 г., „Студентски практики“ и член в три научно-изследователски проекта, финансирани от ИУ Варна - Съвременни подходи за устойчиво управление на агрохранителната верига, Стокознание-традиции и перспективи, Управление на секторите на биоикономиката в прехода към устойчивост на икономиката на България.

Д-р Маринова участва като лектор в подготовка и провеждане на уебинар на тема: „Подходи за устойчиво управление на хранителната верига“ за периода 14.09.2023-19.09.2023 г., организиран от Регионална агенция за предприемачество и иновации – Варна, изготвя рецензия за публикация към ACS Publications: на тема - Life Cycle Assessment of Denim Trousers Manufactured in Green Factories of Bangladesh: Revealing Environmental Footprints and Sustainable Paths, 2024 г. и има активна административна ангажираност като зам.-ръководител катедра „Стокознание“, отговорник по СУК към катедра „Стокознание“, вътрешен одитор по СУК в ИУ – Варна, член на постоянен екип по подготовка и организиране на ежегодната кандидатстудентска кампания към катедра „Стокознание от 2023 г., член на Експертен съвет при ЦКСПЗ към НИИ в ИУ – Варна и др.

7. Преподавателска работа

За участие в конкурса д-р Величка Маринова представя значителен обем учебно-методическа продукция, включваща 4 броя учебници и учебни помагала. Сред тях се откроява учебникът „Основи на стокознанието на промишлените стоки“ и 3

ръководства, които се отличават с висока научна и практическа стойност. Те подпомагат учебния процес за формиране на практически умения в студентите чрез систематизирани лабораторни задачи, да се усвоят теоретичните основи на стокознанието, както и спецификите на стокознанието на промишлените стоки, като осигуряват солидна база за обучение по специалността. Представените учебни издания се отличават с добра структура, логическа последователност и яснота на изложението, което улеснява усвояването на учебния материал от студентите.

От представените документи за учебна натовареност се установява, че кандидатът има значителна преподавателска дейност както в ОКС „Бакалавър“, така и в ОКС „Магистър“. Величка Маринова води лекции и упражнения по редица дисциплини, сред които „Микробиология на стоките“, „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, „Митническа дейност“, „Митнически режими и процедури“, „Мениджмънт на опаковките“, „Управление на качеството на логистичната дейност“, както и други специализирани курсове. Общата аудиторна натовареност, представена в справката на кандидата е 658 часа, от които 584 часа в бакалавърска степен и 74 часа в магистърска.

Като приноси към учебно преподавателската дейност на Величка Маринова могат да се посочат научното ръководство на дипломанти, рецензирането на дипломни работи, участието ѝ като член на държавни изпитни комисии към катедра „Стокознание“, подпомагане ежегодния преглед на студентската научна дейност към катедра „Стокознание“.

Учебно преподавателската дейност на д-р Маринова по гореизброените дисциплини, разработените учебници и ръководства показва академичната ѝ компетентност по научната специалност на обявения конкурс „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“.

8. Плагиатство

В предоставените материали не откривам наличие на плагиатство, некоректни данни и/или некоректно позоваване на чужди научни трудове. Гл. ас. д-р Величка Маринова също декларира, че представените разработки за конкурса са нейно лично дело.

9. Въпроси, критични бележки

Нямам въпроси и критични бележки.

10. Заключение

Въз основа на оценката на научната продукция, представените компетенции на кандидата, научните и научно-приложните приноси считам, че гл. ас. д-р Величка Маринова отговаря напълно на изискванията за заемане на научната длъжност „доцент“, поставени в ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ - Варна.

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • Телефакс 052 643 365 • www.ue-varna.bg

В заключение, на основание представените факти и доказателства, свързани с научно-изследователската и преподавателска работа и постигнатите резултати, оценявам положително цялостната дейност на гл. ас. д-р Величка Маринова и изразявам своята положителна оценка. Предлагам на Научното жури да гласува положително гл. ас. д-р Величка Маринова да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. "Икономика", научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“.

Дата: 24.03.2026

Изготвил становище Заличена информация съгласно .
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679
(проф. д-р Зорница Стоянова)

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3.
„Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8.
„Икономика“, научна специалност „Стокосзнание и митническа дейност
(Качество и митнически контрол на стоките)“

1. Обща информация

Изготвил становището: проф. д-р Донка Димитрова Желязкова, Икономически университет – Варна, катедра „Икономика и управление на търговията и услугите“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (транспортна логистика)“.

Основание за изготвяне на становището: Заповед на Ректора на Икономически университет – Варна № РД 06-22/26.01.2026 г. за назначаване на състава на Научно жури, на основание чл. 4 във връзка с чл. 25 от Закона за развитие на академичния състав на Република България, чл. 7, ал. 2 и чл. 106, ал. 3 и 4 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна (приет от АС на 09.10.2025 г.) и решение на факултетния съвет на Стопански факултет, протокол № 31/20.01.2026 г., във връзка с обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокосзнание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, за нуждите на катедра „Стокосзнание“, обявен в ДВ бр. 104 от 05 декември 2025 г.

2. Информация за конкурса – конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокосзнание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокосзнание“ към Икономически университет – Варна.

3. Кандидат по конкурса

Кандидатът гл. ас. д-р Величка Псева Маринова е единствен участник в настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокосзнание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокосзнание“ към Икономически университет – Варна.

Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в която е обявен конкурсът, съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ШЗРАСРБ, като декларира по показателите от група „А“ изискуемите 50 т.: по

показателите от група „В“ е на лице самостоятелен монографичен труд за 100 т.; по показателите от група „С“ са акумулирани общо 276,6 т. при изискуем минимум от 200 т. и по показателите от група „Д“ кандидатът декларира цитирания за общо 250 т. при минимални 50 т. На тази основа може да се твърди, че кандидатът надхвърля общата количествена оценка по почти всички групи наукометрични показатели, отразяващи неговите научни резултати.

Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова изцяло покрива и всички изисквания, съгласно чл. 101 от Правилника за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна, който гласи, че:

Чл. 101. Кандидатите за заемане на академична длъжност „доцент“ трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Кандидатът успешно защитава дисертационен труд на тема „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“ за придобиване на ОНС „доктор“ през 2020 г.

2. Кандидатът заема академичната длъжност „асистент“ от 2008 г. до 2021 г. и от 2021 г. до момента е „главен асистент“ към катедра „Стокознание“ при Икономически университет – Варна, или има преподавателски стаж повече от 17 години.

3. Кандидатът представя монографичен труд, който не повтаря темата на дисертацията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, публикуван през 2025 г. в издателство „Наука и икономика“, библиотека „Цани Калянджиев“ на тема: „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“.

4. Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ.

5. Кандидатът отговаря на изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ - Варна на основание чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ: научни доклади и научни статии.

6. Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове на кандидата.

4. Данни за кандидата (персонална характеристика):

Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова заема академична длъжност „асистент“ от 2008 г. в катедра „Стокознание“ при Икономически университет – Варна. Преподаваните от нея дисциплини пряко или косвено са в контекста на обявения конкурс, а именно „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, „Управление на качеството на логистичната дейност“, „Управление на качеството и безопасността на стоките“, „Митническа дейност“, „Стоков и митнически контрол“, „Стандартизация, метрология и квалиметрия“ и пр. Паралелно с това кандидатът е участвал в 7 проекта, в разработването на 26 учебни програми, ръководил е дипломанти, включвал се е активно в обучения за повишаване на квалификацията и пр.

Научните интереси на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова са фокусирани основно върху икономическото познание за митническия контрол и стокознанието, както и на аргументиране на взаимовръзката между тях.

5. Описание на научните трудове

Кандидатът участва в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ с общ обем от 705 страници в научни публикации, от които 176 страници са в основен хабилитационен труд на тема: „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“.

В основния си хабилитационен труд гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова си поставя за цел да изследва и оцени връзката стокознание – митнически контрол и възможността за подобряване на качеството на отделни процеси в митническия контрол чрез повишаване на компетентността на митническите органи в областта на стокознанието. Последователно авторът разглежда в теоретичен план съвременни аспекти на митническия контрол, стъпвайки на сериозна база от литературни източници, като прави характеристика на митническия контрол, разглежда управлението на риска в митническия контрол и поставя митническия контрол в условията на дигитализация. Втора глава от монографичния труд изследва взаимовръзката стокознание – митнически контрол, опирайки се на анализ на взаимовръзката и на нормативната база на митническия контрол в контекста на стокознанието. Прилагайки комплексния подход в митническия контрол, авторът разглежда модернизацията и компетенциите на митниците. В заключителния етап на разработката е оценен рискът в митническия контрол чрез стокознанието.

Важно научно постижение за кандидата е неговата публикация в съавторство в Handbook of Research on Quality and Competitiveness in the Healthcare Services Sector, както и посочените 6 доклада, публикувани в реферирани и индексирани списания по Scopus.

В списъка с публикации са включени 16 статии и 12 доклада с общ обем от 216 страници, посветени на актуални проблеми като компетенциите на митническата администрация в контекста на е-Митници, обучението в митническия контрол, средата за обслужване на Едно гише в митниците и много други, които кореспондират в една или друга степен с научната специалност, по която е обявеният конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“.

В съдържателен план представените публикации, отразяващи научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова, са в съответствие с тематиката на обявения конкурс.

6. Идентифициране на приносите

В справката, представена от гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова, приносите са обособени в две групи: научни и научно-приложни.

В своите разработки кандидатът разглежда теоретични и теоретико-приложни аспекти на митническия контрол и стокознанието, като обосновава необходимостта от рисковоориентиран подход към митническия контрол, изследва и оценява рисковете, произтекли от въздействието на външни и вътрешни фактори на средата, доразвива и обогатява научните знания за значенето на взаимовръзката устойчивост – кръгова икономика, биоикономика в конкретни сектори на промишлеността, допълва познанията за аспекти на качеството на някои асортименти вторични продукти.

В научно-приложен план кандидатът интерпретира комплекс от компетенции на митническите служители, адаптира стандартизиран и валидиран качествен метод (диаграмата на Ишикава) към дейността „митнически контрол“, обследва връзката между нормативно установените принципи, организационната рамка и процеса на управление на риска като инструменти за управление на промените и тяхното въздействие върху качеството на процесите и осигуряване на безопасността на стоките; проучва и анализира степента на дигитализация в отделни сектори на дейност и контрол, в т.ч. и митническата дейност, като разкрива предизвикателствата, възможностите и последиците от нейното прилагане; формулира предложения от практико-приложен характер за повишаване компетентността на митническите служители за непрекъснато подобряване ефективността на прилаганите контролни механизми, насочени към редуциране и елиминиране на потенциалните или реалните рискове в осъществяването на митническия контрол.

В Справката за откритите цитирания кандидатът посочва 24 броя цитирания, като 13 от тях са в публикации в реферирани и индексирани списания по Scopus. От Справката в системата на Scopus ясно се вижда, че кандидатът е разпознаваем в международното научно пространство, за което съдим от факта, че гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова акумулира *h-индекс* 2 на база на 12 публикации и 8 цитирания.

7. Участие в научни проекти и научни форуми

Кандидатът по обявения конкурс за „доцент“ е участвал в 7 проекта, от които два са с научно-изследователски характер, посветени на актуални теми: „Съвременни подходи за устойчиво управление на агрохранителната верига“ и „Управление на секторите на биоикономиката в прехода към устойчивост на икономиката на България“. Участва като член и по проект за финансиране на научно събитие, посветено на тема „Стокознание – традиции и перспективи“, организирано през 2023 г.

8. Преподавателска работа

От справката за учебната натовареност на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова е видно, че през 2023/2024 учебна година води семинарни занятия по дисциплини като „Митническа дейност“ и „Митнически режим и процедури“, които съответстват с тематиката на обявения конкурс. Кандидатът изнася лекции

пред студенти от редовно обучение по дисциплини като „Микробиология на стоките“, „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, „Мениджмънт на опаковките“ и „Управление на качеството на логистичната дейност“, което е показателно за натрупания опит и ерудиция като академичен преподавател.

9. Плагиатство – Няма доказано, по законоустановения ред, плагиатство в научните трудове.

10. Въпроси, критични бележки към кандидата.

Нямам въпроси и критични бележки към кандидата.

Пожелавам на колегата да продължи със същото старание и усърдност своята академична и изследователска работа.

11. Заключение

Прегледът на професионалните постижения на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова доказват, че тя отговаря както на Минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление, по което е обявен конкурса, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, така и на всички изисквания, съгласно чл. 101 от Правилника за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна.

Въз основа на гореизложеното предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват **„ЗА“** заемане на академичната длъжност „доцент“ от гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ за нуждите на катедра „Стокознание“ към Икономически университет – Варна.

09.03.2026 г.
гр. Варна

Изготвил становището: _____
(проф. д-р Донка Желязкова)

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

СТАНОВИЩЕ

Вх. № РД-06-22/26.03.2026г

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
в Икономически университет - Варна, област на висше образование 3. „Социални,
стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“,
научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически
контрол на стоките)“

1. Обща информация

Изготвил становището – доц. д-р Събка Димитрова Пашова, Икономически университет - Варна, професионално направление 3.8. „Икономика“; научна специалност: „Стокознание и митническа дейност (Безопасност, качество и контрол на храните)“.

Основание за изготвяне на становището – решение на заседанието, проведено на 16.02.2026 г., на Научното жури, назначено със заповед на ректора на ИУ-Варна № РД-06-22/26.01.2026 г.

2. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ в Икономически университет - Варна, е обявен в Държавен вестник, бр. 104/05.12.2025 г. на основание чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, за нуждите на „Стопански факултет“ и катедра „Стокознание“ при Икономически университет-Варна, със срок 2 месеца от обнародването му.

3. Кандидат по конкурса

Единственият кандидат, в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, е гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова.

3.1. Изпълнение на минималните национални изисквания

Кандидатът по конкурса за академичната длъжност „доцент“ надвишава минималните национални изисквания, регламентирани в чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, в рамките на област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“.

Показател	Постигнати точки	Минимални изисквания	Разлика
Група А	50	50	0
Група В	100	100	0
Група Г	276,60	200	+76,60
Група Д	250	50	+200
Общо (национални)	676,60	400	+276,60

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

3.2 Изпълнение на допълнителните количествени изисквания на ИУ-Варна

Кандидатът изпълнява и значително надвишава допълнителните количествени изисквания на ИУ-Варна, установени съгласно чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ.

Показател	Постигнати точки	Минимални изисквания	Разлика
Научни доклади	118,30	30	+88,30
Научни статии и студии	158,30	80	+78,30
Общо (допълнителни)	276,60	110	+166,60

Въз основа на представените доказателства може да се направи обобщение, че кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова изпълнява минималните национални изисквания и допълнителните институционални изисквания на ИУ-Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление, в което е обявен конкурс. Данните показват, че кандидатът отговаря на изискванията в чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна (ПРАС).

4. Данни за кандидата (персонална характеристика)

Кандидатът по конкурса за придобиване на академичната длъжност „доцент“, обявен от ИУ-Варна, гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова, притежава ОНС „доктор“ по научна специалност „Стокознание“ от 2020 г., с диплома № 137, издадена от Икономически университет-Варна, на 18 май 2020 г., въз основа на защитен дисертационен труд на тема „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“.

Кандидатът по конкурса придобива ОКС „бакалавър“ по специалност „Стокознание“ в ИУ-Варна през 2004 г., „магистър“ по специалност „Международен бизнес“ в ИУ-Варна и по специалност „Стопански и финансов контрол“, магистърска програма „Валутен, митнически и данъчен контрол“ съответно през 2005 и 2020 г. Професионалната кариера на д-р Маринова като преподавател стартира през 2008 г., започва работа като асистент в катедра „Стокознание“ при ИУ-Варна, а от 2021 г. заема академичната длъжност „главен асистент“. Преподава множество дисциплини в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, в т.ч.: „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, „Микробиология на стоките“, „Мениджмънт на опаковките“, „Стокознание на промишлените стоки“, „Защита на потребителските интереси“ и др.

Научните интереси на гл. ас. д-р Величка Маринова са в областта на устойчивото производство и потребление; митническата дейност и контрола; кръгова икономика; управление на качеството; опаковките и системите за управление на отпадъците, вторични продукти, рециклиране и рециклирани продукти; „зелени“ тенденции в европейското законодателство; политики по отношение на промените в климата и др. Проучванията в тези изследователски полета намират израз в общо 69 публикации, в т.ч.: 1 монография; 2 студии; 28 научни статии; 33 научни доклада; 4 учебници и учебни помагала.

В обобщение, кандидатът по конкурса притежава професионална и научна квалификация, има придобит научен и академичен опит, и напълно съответства на изискванията в чл. 101 от ПРАС на ИУ-Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“.

5. Описание на научните трудове

Научните трудове, представени за участие в конкурса за „доцент“, обхващат 34 публикации в общ обем от 705 страници самостоятелно участие. Структурата на публикациите е както следва:

Общ брой публикации: 34 бр. с общ обем 705 стр. От тях:

- монография по конкурса – 1 бр. с обем 176 стр.
- участие в колективна студия – 1 бр. с обем 21 стр.
- научни статии – 16 бр. с обем 213 стр.
- научни доклади – 12 бр. с обем 103 стр.

16 от публикациите са самостоятелни, а 18 са разработени в съавторство. Четири от публикациите (4 доклади) са индексирани в Scopus и три от публикациите (1 студия и 2 доклада) са индексирани в Scopus и Web of Science, като делът на индексираните публикации е 20,6%.

В настоящия конкурс като хабилитационен труд е представена монографията „Значение на връзката стокознание - митнически контрол“, публикувана в монографична библиотека „Проф. Цани Калаянджиев“ през 2025 г. В монографията е разгледана задълбочено и многоаспектно взаимовръзката между две основни области на икономическото познание – стокознанието и митническият контрол в съвременните условия. Считаю, че монографичният труд отговаря на критериите за самостоятелно научно изследване с очертани авторски позиции и научни приноси, които допринасят за развитие на научното познание в областта на качеството и ефективността на митническият контрол.

Анализът на научните и научно-приложните резултати в представените трудове показва, че публикациите на гл. ас. д-р Величка Маринова свидетелстват за сериозен авторитет в по-горе посочените изследователски области. Представените трудове са на високо научно равнище и осигуряват разпространение на резултатите от проведените изследвания сред академичната общност.

6. Идентифициране на приносите

В научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Величка Маринова могат да се идентифицират редица научни и научно-приложни приноси. На основата на анализа на представените научни трудове считаю, че могат да се обособят следните основни приноси на кандидата:

6.1. Приноси с научен характер:

- Систематизирани и анализирани са двете основни области на икономическото познание – митнически контрол и стокознание, като е изведена аргументирана взаимовръзката между тях.;
- Изследвани са обема и ограниченията в митническият контрол, а въз основа на необходимостта от рисково ориентиран подход, основан на изискванията на обществото и бизнеса за облекчаване на процесите, съчетан с прилагането на компетентностния подход, обвързващ

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

знанията, получени от стокознанието, са изведени мерки, осигуряващи ефективността на митническия контрол.;

- Осъществено е проучване на рисковете, произтекли от въздействието на външни и вътрешни фактори на средата, като е изтъкната връзката между информацията за обектите на контрол и мерките за въздействие върху идентифицираните рискове.;
- Очертани, доразвити и обогатени са научните знания за значението на взаимовръзката устойчивост – кръгова икономика, биоикономика в конкретни сектори на промишлеността.;
- Изследвани и допълнени са познанията за аспектите на качеството на някои асортименти вторични продукти.

6.2. Приноси с научно приложен характер:

- Интерпретирани са комплекс от компетенции на митническите служители от оперативното ниво, свързани с технологията на митническата дейност.;
- Адаптиран е стандартизиран и валидиран качествен метод (диаграма на Ишикава) към дейността на „митнически контрол“, като е разкрито значението на познанията по стокознание и произтеклите рискове в постигането на поставените цели.;
- Обследвана е връзката между нормативно установените принципи, организационната рамка и процесът на управление на риска като инструменти за управление на промените и тяхното въздействие върху качеството на процесите и осигуряване на безопасността на стоките.;
- Проучена и анализирана е степента на дигитализация в отделни сектори, в т.ч. и митническата дейност, като са разкрити предизвикателствата, възможностите и последиците от нейното прилагане.;
- Формулирани са предложения от практико-приложен характер за повишаване компетентността на митническите служители, за непрекъснато подобряване ефективността на прилаганите контролни механизми, насочени към редуциране и елиминирание на потенциалните или реалните рискове в осъществяването на митническия контрол.

Приносите на кандидата имат съществено значение за развитието на теорията и практиката в областта на митническата дейност, митнически контрол и някои конкретни сектори на промишлеността, като предлагат решения с висока практическа приложимост в съвременните условия и образователната среда.

От представената справка за откритите цитирания е видно, че те са общо 24. Цитиранията на научните трудове на кандидата са разпределени както следва:

- 13 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация Scopus и Web of Science (195 т.);
- 11 цитирания в не реферирани списания с научно рецензиране (55 т.).

Това показва недвусмислено, че кандидатът по конкурса има приноси от теоретичен, научен и научно приложен характер, които са идентифицирани от други автори и допринасят за утвърждаване на научните му постижения.

7. Участие в научни проекти и научни форуми

Гл. ас. д-р Величка Маринова отчита участия в 3 научноизследователски проекти и 3 проекти, свързани с организиране на научни форуми. Два от научните проекти представляват съвместни проучвания на някои членове от катедра „Стокознание“ и катедра „Аграрна икономика“ при ИУ-Варна. Един от научните проекти е национален, а изследванията са съвместни с колеги от МУ-Варна. Кандидатът по конкурса отчита също активно участие в 12 научни форуми (6 от тях са участия в международни научни форуми), като в 4 от тях е член на организационния комитет.

8. Преподавателска работа

Гл. ас. д-р Величка Маринова има значителен опит като преподавател в ИУ-Варна. Тя е водила самостоятелно или участва в преподавателския екип на различни дисциплини в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. От приложените справки е видно, че преподаваните дисциплини в бакалавърска степен са 7, а в магистърска степен са 2, което свидетелства за наличие на компетентности в множество направления в областта на стокознанието на промишлените стоки, микробиологията на стоките, митническата дейност, митнически режими и процедури, мениджмънта на опаковките и управлението на качеството на логистичната дейност. Кандидатът по конкурса изпълнява норматива за учебна заетост в ИУ-Варна, като за последните 2 учебни години е провела общо 224 ч. лекции и 360 ч. упражнения в ОКС „бакалавър“, и 44 ч. лекции и 30 ч. упражнения в ОКС „магистър“.

Д-р Маринова участва активно в разработването на образователните продукти на катедра „Стокознание“, като отчита участие в разработването на 19 учебни програми на дисциплини в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ през периода 2022-2026 г., в екип с други преподаватели от катедрата. Прави впечатление също и активната ѝ работа със студентите, като е била:

- научен ръководител на курсови работи;
- научен ръководител на 4 и рецензент на 29 дипломни работи в двете образователно-квалификационни степени.

За участие в конкурса гл. ас. д-р Величка Маринова представя участия в съавторство в:

- 1 учебник: „*Основи на стокознанието на промишлените стоки*“ (2 самостоятелно разработени глави);
- 3 учебни помагала: „*Основи на стокознанието на промишлените стоки: Ръководство за лабораторни упражнения*“ (7 самостоятелно разработени глави); „*Стокознание: Ръководство за лабораторни упражнения*“ (2 самостоятелно разработени глави) и „*Стокознание на промишлените стоки: Ръководство за лабораторни упражнения: Част 2*“ (1 самостоятелно разработена глава).

Разработените от д-р Маринова глави се характеризират с актуалност в терминологията, теорията и нормативната база, яснота и подчертана практическа насоченост при представяне на учебния материал по отделните теми.

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

Посоченото дотук свидетелства за наличието на сериозен опит и висока степен на подготвеност, на кандидата за „доцент“ д-р Величка Маринова, в областта на учебно-преподавателската дейност.

9. Други

Кандидатът по конкурса представя доказателства за активно участие в различни дейности, което демонстрира стремежа му към повишаване на академичните компетентности и административния капацитет, като тук следва да се отбележат:

9.1. Участия в обучения за повишаване на квалификацията, за периода 2020-2026 г. – общо 7 участия:

- 21 ноември 2025 г. Организация Институт Итера, гр. София, Сертификат за обучение „Карта на ума“ репрезентативни системи и комуникация;
- 18–19.06.2025 г. „ИНСЕРТ“ ЕООД, гр. София, Сертификат за обучение за вътрешни одитори на системи за управление на качеството по ISO 9001:2015 и ISO 19011:2018 „Указания за одит на системи за управление“;
- 11-15.03.2024 г. Национална програма „Дигитална квалификация“, гр. София, Сертификат от МОН за курс по иновативни образователни технологии;
- 18.04.-28.05.2022 г. Национална агенция за професионално образование и обучение, гр. София, Удостоверение Рег. № 970-69/30.05.2022 г. „Складова логистика“, част от професия „Спедитор – логистик“;
- 29.04.-23.05.2022 г. Икономически университет – Варна, „Чуждоезикови умения“ (английски език) - по проект № BG05M2OP001-2.016-0002 „Модернизация на висшето образование за постигане на интердисциплинарно и иновативно обучение в условията на цифрова трансформация“, Икономически университет – Варна;
- 11-12.11.2022 г. Икономически университет – Варна, „Обучителен семинар с дискуссионен панел „Интелектуална собственост, авторски права и плагиатство: нормативна уредба и съдебна практика“;
- 19.10.-07.12.2020 г. Икономически университет – Варна, Сертификат № НИД – 28/15.03.2021 г. за курс Дигитални компетенции, модул „Интернет офис приложения“.

9.2. Членство в научни организации – общо 5:

- от 2009 г. – Териториална организация на Научно – техническите съюзи – Варна, секция „Стокознание“;
- от 2009 г. – Международна организация на учените по стокознание и технология, със седалище Виена, Австрия – International Society of Commodity Science and Technology, Austria (IGWT);
- от 2011 г. – Дружество на завършилите Икономически университет – Варна;
- от 2012 г. – Съюз на учените – клон Варна, секция „Икономически науки“ при ИУ-Варна;
- от 2022 г. – Сдружение Клуб 9000 – София.

9.3. Други професионални постижения:

- отговорник по СУК към катедра „Стокознание“ при ИУ-Варна;
- вътрешен одитор по СУК в ИУ – Варна;

- член на постоянен екип по подготовка и организиране на ежегодната кандидатстудентска кампания към катедра „Стокознание“ от 2023 г.;
- член на Експертен съвет при ЦКСПЗ към НИИ при ИУ – Варна;
- зам.-ръководител катедра „Стокознание“;
- член на Факултетен съвет на Стопански факултет при ИУ-Варна;
- член на Общото събрание на Икономически университет – Варна от квотата на нехабилитираните преподаватели;
- Участие като лектор в подготовка и провеждане на уебинар на тема: „Подходи за устойчиво управление на хранителната верига“ за периода 14-19 септември 2023 г., организиран от Регионална агенция за предприемачество и иновации (РАПИВ), град Варна;
- Изготвяне на рецензия за публикация към ACS Publications: на тема - Life Cycle Assessment of Denim Trousers Manufactured in Green Factories of Bangladesh: Revealing Environmental Footprints and Sustainable Paths, 2024 г.

10. Плагиатство

В представените трудове не констатирам наличие на плагиатство, некоректни данни и/или некоректно позоваване на чужди научни трудове.

11. Въпроси, критични бележки и препоръки към кандидата

В представената по конкурса научна продукция от кандидата не са открити съществени пропуски, противоречия или грешки. Представените трудове се отличават с необходимото качество и висока степен на теоретична и практическа приложимост. Нямам въпроси към кандидата. Основната ми критична бележка е свързана с ниският относителен дял на статиите и студиите в издания, индексирани в Scopus и Web of Science. Във връзка с това препоръката ми към бъдещата научноизследователска и публикационна дейност на д-р Величка Маринова е да представя и публикува приоритетно резултатите от своите изследвания именно в такива издания.

Заключение

Констатациите, свързани с изследователската, публикационната и преподавателската дейност на гл. ас д-р Величка Пеева Маринова недвусмислено показват съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна, за заемане на академичната длъжност „доцент“. Това ми дава основание да изразя категорично своето положително отношение по представения конкурс и да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепят кандидатурата на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова за заемане на академичната длъжност „доцент“, в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“.

26 март 2026 г.

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

Подпис:.....

(доц. д-р Събка Пашова)